

Course curriculum for Undergraduate Programme
in Nepali
Under Choice Based Credit System

(Course effective from Academic Year 2018-2019)

University of North Bengal
Rajarammohanpur, Distt. Darjeeling

CBCS BA HONOURS PROGRAMME IN NEPALI

ABSTRACT

Honours Discipline Specific Core Courses (HDSC): 14

Credits: 70 credits (14 X 5) = 70+14 (Tutorial) =84 Credits

Core offered:

Core 1 : Nepali Sahityako Itihas

Core 2 : Nepali Kavita

Core 3 : Nepali Bhasa vigyan

Core 4: Nepali Katha

Core 5: Nepali Upanyas

Core 6 : Nepali Nibandha

Core 7 : Bharatiya Nepali Sahityako Itihas

Core 8 : Samakalin Nepali Kavita

Core 9 : Nepali Samalochana

Core 10 : Nepali Lok Sahitya

Core 11 : Nepali Natak

Core 12 : Nepali Prabandhakavya

Core 13 : Nepali Bal Sahitya

Core 14 : Nepali Bhasako Pristhabhumi ra Vikasko Itihas

Honours Generic Elective Course (HGEC): 4

Credits: $4 \times 5 = 20 + 4$ (tutorial) = 24 Credits

Generic Elective Course offered:

GEC 1: Samanya Bhasa vlgyan

GEC 2 Sahityaka tattwahru

GEC 3: Paschatya Sahitya Siddhanta

GEC 4: Aadhunik Bharatiya Kavita

Honours Discipline Specific Elective (HDSE): 4

Credits = $4 \times 5 = 20 + 4$ (Tutorial) = 24

Discipline Specific Elective offered:

DSE 1: Nepali Sahityama Chaleka Pramukh Vada ra Andolanharu

DSE 2: Nepali Sawai Ra Lahari Kavya

DSE 3: Nepali Samaj ra Saskriti DSE 4 Nepali Bhasa vlgyan

DSE 5 Nepali Sahityik Patrakarita

DSE 6 : Nepali Samalochanaka samakalin Aadharharu

DSE 7: Sodhapatra Ra pariyojana Patra Lekhan

DSE 8: Nepali Anuvad Sahitya

Ability Enhancement Compulsory Course (AECC):2

Credits: 02 x 02=04Credits

Ability Enhancement Compulsory Course offered:

AECC 1: Environmental Study

AECC 2: MIL- Nepali

Honours Skill Enhancement Course (HSEC): 2

Credits: 02 x02 =04 Credits

Skill Enhancement Courses offered:

SEC 1A: Rachana Lekhan

SEC 1B: Bhasa Sikshan

SEC 2A: Chalachitra Adhyayan

SEC 2B: Janasanchar

CBCS BA PROGRAMME IN NEPALI

ABSTRACT

Programme Discipline Specific Core Course (PDSC): 4

Credits: 4 x 5 =20 + 4 (tutorial) = 24 credits.

Cores offered:

Core 1: Nepali Bhasa vighyan

Core 2: Nepali Kavita

Core 3: Nepali katha

Core 4: Nepali Upanyas

Programme Generic Elective Course (PGEC):4

GEC 1: Samanya Bhasa vighyan

GEC 2: Paschatya Sahitya Siddhanta

GEC 3: Sahitya Tattwa

GEC 4: Viswa Sahityako Sarwekshan

Programme Discipline Specific Elective course (PDSE): 4

DSE 1: Nepali Sahityik Patrakarita

DSE 2 : Nepali Samalochana

DSE 3 : Bharatiya Nepali Sahitya

DSE 4 : Prathamikkalin Nepali Sahitya ra Sahityakar

Skill Enhancement Course (SEC):

SEC 1 : Rachana Lekhan

SEC 2 : Bhasa Sikshan

SEC 3 Chalachitra Adhyayan

SEC 4 :Jana Sanchar

Ability Enhancement Compulsory Course (AECC):

AECC 1 : Environmental Study

AECC 2: Modern Indian Language (MIL) –Nepali

Scheme of Evaluation:

Total marks 75 -Tutorial -10 marks - 5 marks will be assigned for class attendance

Final Examination: 75 marks

Unit 1- 4 out of 6 questions x3 =12 marks

Unit 2- 4 out of 6 questions X 6 =24 marks

Unit 3- 2 out of 4 questions X 12 = 24 marks

Total: 60 marks

Ability Enhancement Compulsory Course (AECC): MIL

Final Examination -50 marks

Unit 1- 2 Long Essay type questions (10+10) = 20 marks

Unit 2 – 2 Comprehensive questions (10+ 10) =20 marks

Unit 3 – 5 objective type questions (2 x 5) = 10 marks

Total - 50 marks

सिबिसिएस प्रणालीअनुसार बिए नेपाली अनर्स पाठ्यक्रम

१. पहिलो सत्र

पहिलो सत्रमा N-HDSC-1 र N-HDSC-2 मूल पाठ्यचर्या (Core Course) हुन् र N-HGEC 1 सामान्य अन्तर्विषयमूलक ऐच्छिक पाठ्यचर्या (GEC) हो।

N-HDSC-1

नेपाली साहित्यको इतिहास

पूर्णाङ्क -७५-क्रेडिट -६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	नेपाली साहित्यको पृष्ठभूमि र विकासको रूपरेखा नेपाली कविताको विकासक्रम	१२
दोस्रो एकाइ -	नेपाली आख्यानको विकासक्रम (कथा, उपन्यास) नेपाली निबन्धको विकासक्रम	१५
तेस्रो एकाइ -	नेपाली नाटकको विकासक्रम नेपाली समालोचनाको विकासक्रम	१२
चौथो एकाइ -	नेपाली पत्र-पत्रिकाको इतिहास नेपाली सङ्घ-संस्थाको इतिहास	११

सन्दर्भ सामग्री-

१. नेपाली साहित्यको इतिहास – चूडामणि बन्धु
२. नेपाली साहित्यको इतिहास – तारानाथ शर्मा
३. नेपाली साहित्यको संक्षिप्त इतिहास – मोहनराज शर्मा र दयाराम श्रेष्ठ 'सम्भव'
४. नेपाली साहित्यको परिचयात्मक इतिहास – घनश्याम नेपाल
५. धूमिल पृष्ठहरू – गुप्त प्रधान
६. A History of Nepali Literature – Kumar Pradhan

N-HDSC-2
नेपाली कविता

पूर्णाङ्क -७५-क्रेडिट -६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान -५०

पहिलो एकाइ - कवितातत्त्वको परिचय

नेपाली कविताका विविध रूप र प्रवृत्तिहरूको अध्ययन : वीर कविता, भक्ति कविता (रामभक्ति, कृष्णभक्ति, निर्गुण भक्ति) शृङ्गारिक कविता, आधुनिक कविता, गद्य कविता, गजल, मुक्तक, हाइकु, खण्डकाव्य, महाकाव्य, लामो कविता इत्यादिको परिचय

१५

दोस्रो एकाइ – पृथ्वीनारायण – सुवानन्द दास

रामायण सुन्दरकाण्ड – भानुभक्त
टुङ्ना भजन– ज्ञानदिल दास
पिँजडाको सुगा– लेखनाथ पौड्याल

१०

तेस्रो एकाइ

पागल– लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा
मोहब्बत गल्ली– अगमसिंह गिरी
आमाको सपना –गोपालप्रसाद रिमाल
बिहान – वीरेन्द्र

१०

चौथो एकाइ - असीमको सीमा – दान खालिङ

नयाँ वर्ष – भूपि शेरचन
सारङ्गी – मोहन कोइराला
२७ मई १९६४ – वैरागी काइँला
त्यो एकलो वृक्षलाई – ईश्वर बल्लभ
भित्री मान्छे बोल्न खोज्छ – हरिभक्त कटुवाल

१५

सन्दर्भ सामग्री-

१. वीरकालीन कविता - दयाराम श्रेष्ठ
२. प्राथमिककालीन कवि र काव्य प्रवृत्ति - केशवप्रसाद उपाध्याय
३. रामायण - भानुभक्त आचार्य
४. जोसमनी सन्त परम्परा र साहित्य - जनकलाल शर्मा
५. मोतीराम भट्टका उपलब्ध रचनाहरू - हरिभक्त न्यौपाने
६. ऋतुविचार - लेखनाथ पौड्याल
७. लेखनाथ पौड्यालका कृतित्वको विश्लेषण र मूल्याङ्कन - वासुदेव त्रिपाठी
८. नेपाली काव्य र कवि – राममणि रिसाल

N-HGEC-1
सामान्य भाषा विज्ञान

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ - भाषाको अर्थ, प्रकृति र विशेषता संसारका भाषाहरूको वर्गीकरणका आधार पारिवारिक वर्गीकरण र आकृतिमूलक वर्गीकरण	१५
दोस्रो एकाइ - भाषा विज्ञान – परिभाषा र क्षेत्र भाषा विज्ञानका प्रमुख विभागहरूको परिचय : क. ध्वनिविज्ञान – भाषिक ध्वनि, ध्वनि उच्चारणका अवयवहरू, ध्वनि वर्गीकरणका आधार ख. रूप विज्ञान – रूपको परिचय, रूपका प्रकार, पद र शब्दको परिचय ग. वाक्य विज्ञान – परिचय, पदबन्ध, उपवाक्य, वाक्यका परिभाषा र प्रकार घ. अर्थविज्ञान –अर्थ परिचय, अर्थ परिवर्तनका कारण र दिशा, शब्द र अर्थको सम्बन्ध	२५

सन्दर्भ सामग्री-

१. भाषा विज्ञान – चूडामणि बन्धु
२. भाषा विज्ञान – भोलानाथ तिवारी
३. भाषा विज्ञान – योगेन्द्र यादव र भीष्मनारायण उप्रेती
४. Modern Linguistics – Verma and Krishnamurthy
५. A Course in Modern Linguistics – C. F. Hockett

दोस्रो सत्र

दोस्रो सत्रमा N-HDSC-3 र N-HDSC-4 मूल पाठ्यचर्या (Core Course) हुन्। N-AECC-2 योग्यता विकासमूलक अनिवार्य पाठ्यचर्या (AECC) हो। H-NGEC 2 सामान्य अन्तर्विषयमूलक ऐच्छिक पाठ्यचर्या (GEC) हो।

N-HCDSC-3

नेपाली भाषाविज्ञान

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६

लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५

मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	नेपाली भाषाको उत्पत्ति र विकासको सर्वेक्षण नेपाली भाषाका शब्दवर्ग र व्याकरणिक कोटिहरू	१५
दोस्रो एकाइ -	नेपाली भाषाको शब्द भण्डार नेपाली भाषाको शब्द निर्माण प्रक्रिया नेपाली भाषाको वर्ण विन्यास	१५
तेस्रो एकाइ-	नेपाली भाषाको अध्ययन परम्परा नेपाली व्याकरणको इतिहास	२०

सन्दर्भ सामग्री-

१. नेपाली भाषाको उत्पत्ति - चूडामणि बन्धु
२. नेपाली भाषाको बनोट - गोपालनिधि तिवारी
३. नेपाली व्याकरणका केही पक्ष - चूडामणि बन्धु
४. नेपाली वाक्य व्याकरण –माधवप्रसाद पोखरेल
५. नेपाली कारक व्याकरण –हेमाङ्गराज अधिकारी
६. नेपाली व्याकरणको ऐतिहासिक सर्वेक्षण - सुकुम शर्मा
७. उच्च माध्यमिक नेपाली व्याकरण - घनश्याम नेपाल र कविता लामा

N-HDSC-4

नेपाली कथा

पूर्णाङ्क -७५-क्रेडिट -६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	आधुनिक नेपाली कथाका प्रमुख प्रवृत्तिहरूको अध्ययन परालको आगो -गुरुप्रसाद मैनाली परिबन्द - पुष्कर समशेर	१४
दोस्रो एकाइ -	धनमतीको सिनेमा स्वप्न - रूपनारायण सिंह माछाको मोल - शिवकुमार राई मैयाँ साहेब - भवानी भिक्षु चौकीदार - हायमनदास राई 'किरात'	१२
तेस्रो एकाइ -	मेरो एउटा नागा हुकी - हरिप्रसाद गोर्खा राई रातभरि हुरी चल्यो - इन्द्रबहादुर राई ज्योतिबिनाको उज्यालो - सानु लामा पासाडहरूको कथा - पूर्ण राई	१२
चौथो एकाइ -	निर्वासित - लक्खीदेवी सुन्दास चर्केको छाना - देवकुमारी थापा टोटलाको फूल - मटिल्डा राई सन्तोष बाबुको डायरीमाथि - सुख नम	१२

सन्दर्भ सामग्री-

१. झ्यालबाट - ईश्वर बराल
२. दार्जिलिङका कथा र कथाकार - राजनारायण प्रधान
३. नेपाली कथा यात्रा -रामलाल अधिकारी
४. सम्मेलन कथासङ्ग्रह - लक्खीदेवी सुन्दास
५. भारतीय नेपाली कथा यात्रा - अविनाश श्रेष्ठ

योग्यता विकासमूलक अनिवार्य पाठ्यचर्या (AECC-2)

आधुनिक भारतीय भाषा (MIL) – नेपाली

पूर्णाङ्क-५० –क्रेडिट-२
मोठ व्याख्यान- ३०

पहिलो एकाइ -	मुना मदन (खण्डकाव्य) – लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा	६
दोस्रो एकाइ -	भाषा – अर्थ, परिभाषा, मुख्य सङ्घटक एकाइहरू, प्रकृति र विशेषता संसारका प्रमुख भाषा परिवारहरूको परिचय	८
तेस्रो एकाइ -	नेपाली शब्दवर्ग – नाम, सर्वनाम, विशेषण, क्रियापद, क्रियागोपी, नामयोगी, संयोजक व्याकरणिक कोटि – लिङ्ग, वचन, पुरुष, काल, पक्ष, वाच्य, आदर	८
चौथो एकाइ -	पर्यायवाची शब्द विलोम शब्द सार शब्द ठेट नेपाली शब्द पारिभाषिक र प्राविधिक शब्द	८

सन्दर्भ सामग्री-

१. मध्य चन्द्रिका – सोमनाथ सिग्दाल
२. भाषा प्रवेश नेपाली व्याकरण – पारसमणि प्रधान
३. माध्यमिक नेपाली व्याकरण र रचना – घनश्याम नेपाल र कविता लामा

N-HGEC-2
साहित्यका तत्त्वहरू

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	साहित्यको अर्थ र परिभाषा साहित्यको प्रयोजन र हेतु साहित्यका प्रमुख विधाहरूको परिचय	१२
दोस्रो एकाइ -	छन्द – अर्थ र परिभाषा, छन्दका प्रमुख प्रकारहरूको सोदाहरण परिचय अलङ्कार – अर्थ र परिभाषा, अलङ्कारका प्रमुख प्रकारहरूको सोदाहरण परिचय	१२
तेस्रो एकाइ -	शब्दशक्ति – परिभाषा, शब्दशक्तिका प्रकारहरूको परिचय रस – अर्थ, परिभाषा, प्रकारहरूको परिचय काव्यगुण – काव्यगुणको परिचय र प्रकार	१४
चौथो एकाइ	काव्यदोष – काव्यदोषका लक्षण तथा स्वरूप, काव्यदोषको वर्गीकरण बिम्ब, प्रतीक, मिथक, संरचना, बुनोट, गद्य र पद्य शैलीको परिचय	१२

सन्दर्भ सामग्री-

१. साहित्य प्रदीप – सोमनाथ सिग्देल
२. साहित्य प्रकाश – केशवप्रसाद उपाध्याय
३. पूर्वीय काव्य सिद्धान्त- हेमाङ्गराज अधिकारी
४. साहित्यको अनुशीलन – भानुभक्त पोखरेल
५. पूर्वीय काव्य सिद्धान्त – गोविन्द प्रसाद भट्टराई
६. An Introduction to the Study of Literature – W.H. Hudson
७. Theory of Literature – Rene Wellek & Austin Warren

तेस्रो सत्र

तेस्रो सत्रमा N-HDSC-5 र N-HDSC-6, N-HDSC-7 मूल पाठ्यचर्या (Core Course) हुन्। N-SEC-1 र N-SEC-2 कौशल विकासमूलक पाठ्यचर्याका विकल्पहरू हुन्। यी दुईवटामध्ये एउटा पाठ्यचर्याको चयन गर्नु पर्ने छ। रहल, एउटा अन्तर्विषयमूलक ऐच्छिक पाठ्यचर्या N-HGEC 3 हो।

N-HDSC-5

नेपाली उपन्यास

पूर्णाङ्क -७५-क्रेडिट -६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	आधुनिक नेपाली उपन्यासको पृष्ठभूमि र विकासको रूपरेखा उपन्यासको परिभाषा, स्वरूप र औपन्यासिक तत्त्वहरूको परिचय प्रमुख नेपाली उपन्यासकारका औपन्यासिक प्रवृत्तिको अध्ययन	२०
दोस्रो एकाइ -	भ्रमर - रूपनारायण सिंह लड्गडाको साथी - लैनसिंह वाङ्देल तीन घुम्ती - विश्वेश्वरप्रसाद कोइराला	१५
तेस्रो एकाइ -	पर्खालभिन्न र बाहिर - पारिजात जुनेली रेखा - इन्द्र सुन्दास	१५

सन्दर्भ सामग्री-

१. नेपाली उपन्यास र उपन्यासकार - कृष्णचन्द्र सिंह प्रधान
२. नेपाली उपन्यासका आधारहरू - इन्द्रबहादुर राई
३. आधुनिक नेपाली उपन्यास - मोहन पी दाहाल
४. उपन्यास सिद्धान्त र नेपाली उपन्यास - नेत्र एटम

N-HDSC-6

नेपाली निबन्ध

पूर्णाङ्क ७५ – क्रेडिट ६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	निबन्धको परिभाषा, स्वरूप र प्रकारहरू नेपाली निबन्ध साहित्यको विकासको संक्षिप्त सर्वेक्षण प्रमुख नेपाली निबन्धकारहरूको निबन्ध प्रवृत्ति, निबन्ध साहित्य क्षेत्रमा उनको योगदान र स्थान निर्धारण	१५
दोस्रो एकाइ -	श्री गणेशाय नमः – लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा एब्स्ट्रयाक्ट चिन्तन प्याज – शङ्कर लामिछाने साहित्य र हावापानी – कृष्णचन्द्र सिंह प्रधान वक्ताहरूको कुनो – तारानाथ शर्मा	१०
तेस्रो एकाइ -	कविको धन – रामकृष्ण शर्मा तस्वीर – हृदयचन्द्र सिंह प्रधान अजिब भोज – पारसमणि प्रधान हास्य – राजनारायण प्रधान	१०
चौथो एकाइ -	जय भुँडी – भैरव अर्याल खै खै – केशवराज पिँडाली भुँडी – अच्छा राई रसिक गृहस्थी जीवन – रामलाल अधिकारी रिस किन उठ्छ – सानुभाइ शर्मा वाह! दार्जिलिङ टी – सलोन कार्थक	१५

सन्दर्भ सामग्री-

१. सयपत्री – ईश्वर बराल
२. नेपाली निबन्ध-यात्रा – रामलाल अधिकारी
३. साझा निबन्ध – चूडामणि बन्धु
४. निबन्ध नन्दन – घनश्याम नेपाल
५. पच्चीस वर्षका नेपाली निबन्ध – तारानाथ शर्मा
६. अध्ययन नेपाली निबन्धका – नरेशचन्द्र खाती
७. अकादमी निबन्धावली – लक्खीदेवी सुन्दास र मोहन पी दाहाल
८. नेपाली निबन्धको इतिहास - प्रमोद प्रधान

N-HDSC-7
भारतीय नेपाली साहित्यको इतिहास

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	भारतीय नेपाली साहित्यको पृष्ठभूमि र विकासको अध्ययन भारतीय नेपाली कविताको विकासक्रम	१४
दोस्रो एकाइ -	भारतीय नेपाली कथाको विकासक्रम भारतीय नेपाली उपन्यासको विकासक्रम	१२
तेस्रो एकाइ -	भारतीय नेपाली निबन्धको विकासक्रम भारतीय नेपाली नाटकको विकासक्रम	१२
चौथो एकाइ -	भारतीय नेपाली समालोचनाको विकासक्रम भारतीय नेपाली आख्यानेतर गद्यको विकासक्रम	१२

सन्दर्भ सामग्री-

१. धूमिल पृष्ठहरू – गुप्त प्रधान
२. भारतीय नेपाली साहित्यको इतिहास – असीत राई
३. नेपाली साहित्यको परिचयात्मक इतिहास – घनश्याम नेपाल
४. हिस्ट्री अव् नेपाली लिटरेचर – डा कुमार प्रधान
५. नेपाली साहित्यको इतिहास – तारानाथ शर्मा
६. अध्ययन नेपाली निबन्धका – नरेशचन्द्र खाती
७. भारतीय नेपाली साहित्यको इतिहास – विद्यापति दाहाल
८. सिक्किमको नेपाली साहित्यको इतिहास -परम्परा स्वरूप र प्रवृत्ति - दीपक तिवारी

N-GEC-3
पाश्चात्य साहित्य सिद्धान्त

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पाश्चात्य साहित्यका प्रमुख सिद्धान्त र वादहरूको अध्ययन –

पहिलो एकाइ -	अनुकरण सिद्धान्त कलावाद	१२
दोस्रो एकाइ -	स्वच्छन्दतावाद यथार्थवाद	१३
तेस्रो एकाइ -	अतियथार्थवाद अस्तित्ववाद	१२
चौथो एकाइ -	प्रगतिवाद मनोविज्ञानवाद	१३

सन्दर्भ सामग्री

१. पाश्चात्य काव्य सिद्धान्त – अभि सुवेदी
२. पाश्चात्य समालोचनाको सैद्धान्तिक परम्परा – १-२- वासुदेव त्रिपाठी
३. पश्चिमका प्रमुख केही वादहरू – कुमारबहादुर जोशी
४. पूर्वीय र पाश्चात्य साहित्य सिद्धान्त – मोहनराज शर्मा र खगेन्द्रप्रसाद लुईटेल

N-HSEC-1

रचना लेखन

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट २
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ४५

पहिलो एकाइ -	रचना लेखन – अर्थ, स्वरूप र महत्त्व विज्ञापन लेखन – विज्ञापनको अर्थ, प्रकार, विज्ञापन लेखन विधि सारांश लेखन – सारांशको अर्थ र लेखन विधि	१५
दोस्रो एकाइ -	पत्र लेखन – पत्र लेखन विधि र पत्रका प्रकारहरू निबन्ध लेखन – निबन्धको स्वरूप, प्रकार र प्रमुख तत्त्वहरू रेडियो लेखन – रेडियो लेखनका विधि र विविध प्रकारहरू	१५
तेस्रो एकाइ -	संवाद लेखन – संवादको अर्थ, विशेषता लेखन विधि र भाषा शैली साक्षात्कार (भेटवार्ता) - परिचय, प्रकार, उद्देश्य, प्रविधि र महत्त्व प्रतिवेदन लेखन– प्रतिवेदनको अर्थ र लेखन विधि	१५

सन्दर्भ सामग्री-

१. राम्रो रचना र मीठो नेपाली – कृष्णप्रसाद पराजुली
२. नेपाली मानक व्याकरण तथा कार्यमूलक लेखन – टङ्कप्रसाद न्यौपाने
३. माध्यमिक नेपाली व्याकरण र रचना – घनश्याम नेपाल र पुष्कर पराजुली
४. व्यावहारिक नेपाली व्याकरण – हेमाङ्गराज अधिकारी

N-HSEC-2

भाषा शिक्षण

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट २

लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५

मोठ व्याख्यान- ४५

पहिलो एकाइ - भाषा शिक्षण – अर्थ , प्रयोजन, महत्त्व र उद्देश्य	१५
भाषा शिक्षणका तह – मातृभाषाको रूपमा, दोस्रो भाषाको रूपमा, विदेशी भाषाको रूपमा, अन्य सामान्य र विशिष्ट प्रयोजनका रूपमा	
दोस्रो एकाइ - शिक्षण विधि – श्रवण, भाषण, वाचन र लेखन	१५
भाषा शिक्षणका प्रविधि र अभ्यास	
तेस्रो एकाइ - भाषा परिक्षणका विभिन्न प्रकारहरू	१५
भाषा मूल्याङ्कनका विविध प्रकारहरू	

सन्दर्भ सामग्री-

१. सामान्य र प्रायोगिक भाषा विज्ञान – यादवप्रकाश लामिछाने
२. नेपाली भाषा शिक्षण – हेमाङ्गराज अधिकारी
३. भाषा शिक्षण – रवीन्द्रनाथ श्रीवास्तव
४. अन्य भाषा शिक्षणका केही पक्ष – अमरबहादुर सिंह (सम्पा)
५. भाषा शिक्षण तथा भाषा विज्ञान – ब्रजेश्वर बर्मा (सम्पा)

१. चौथो सत्र

चौथो सत्रमा N-HDSC-8 र N-HDSC-9, N-HDSC-10 मूल पाठ्यचर्या (Core Course) हुन्। N-HSEC-3 र N-HSEC-4 कौशल विकासमूलक पाठ्यचर्याका विकल्पहरू हुन्। यी दुईवटामध्ये एउटा पाठ्यचर्याको चयन गर्नुपर्नेछ। रहल एउटा अन्तर्विषयात्मक ऐच्छिक पाठ्यचर्या N-HGEC-4 हो।

N-HDSC-8

समकालीन नेपाली कविता

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६

लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५

मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	समकालीन शब्दको अर्थ र परिभाषा र आधारणा समकालीन कविताका प्रमुख विशेषताहरूको अध्ययन	१२
दोस्रो एकाइ-	तिमीलाई म सधैं देख्दछु – मोहन ठकुरी शान्ति सन्देह (कविता) – जस योजन 'प्यासी' सपनाहरू – पवन चामलिङ म बेथलेहेम सहरको हिपोपोटामस – जीवन थिङ	१२
तेस्रो एकाइ -	आज फेरि छोरासित – विकास गोतामे पौरखको नदी – भविलाल लामिछाने यूक्लिप्टस् आउँदो पिँडीलाई आशीर्वाद – नव सापकोटा परेली परेलीमा भिजेर – नरेशचन्द्र खाती शकुन्तला – पदम छेत्री	१३
चौथो एकाइ -	म कहिले बुद्ध हुनु – मनप्रसाद सुब्बा बेरोजगार युवाको आइडेन्टिटी कार्ड – राजेन्द्र भण्डारी घायल फूल : झरेका केही पत्रहरू – नोज्याङ स्याङदेन जङ्गल - एक सलिलकी – अविनाश श्रेष्ठ मध्यरातको सहर – विचन्द्र	१३

सन्दर्भ सामग्री-

१. नव आधुनिक नेपाली कविता – हरेन आले
२. समसामयिक साझा कविता – तारानाथ शर्मा (सम्पा)
३. समसामयिक कविताहरू – कृष्ण प्रसाईं (सम्पा)
४. स्वतन्त्रतौत्तर कविता – मोहन ठकुरी (सम्पा)

N-HDSE-9
नेपाली समालोचना

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ-	समालोचनाको अर्थ, परिभाषा र स्वरूप नेपाली समालोचनाको विकासक्रमको सर्वेक्षण केही प्रमुख समालोचकहरूको समालोचना प्रवृत्ति र योगदानको अध्ययन	१३
दोस्रो एकाइ –	नैवेद्य समालोचना – सूर्यविक्रम ज्ञवाली टाक्सिएको नेपाली कविता – रामकृष्ण शर्मा तुलनात्मक हेराइमा भानुभक्त र ज्ञानदिल – केशवप्रसाद उपाध्याय कविता र अनिर्धार्यता– इन्द्रबहादुर राई	१३
तेस्रो एकाइ -	नेपालीमा शृङ्गारकालीन कविताको विकास - कृष्णचन्द्र सिंह प्रधान मुना मदन - एक यथार्थवादी समालोचना – गणेशलाल सुब्बा आधुनिक नेपाली कथा : गति र प्रकृति – ईश्वर बराल आधुनिक नेपाली नाटक – ताना शर्मा	१३
चौथो एकाइ-	दार्जिलिङमा नेपाली जाति : एक ऐतिहासिक अध्ययन – कुमार प्रधान लक्ष्मी निबन्ध सङ्ग्रह – राजनारायण प्रधान कविता के हो? एक भूमिका – गुमानसिंह चाम्लिङ	११

सन्दर्भ सामग्री-

१. साझा समालोचना – कृष्णचन्द्र सिंह प्रधान
२. समालोचनाको सिद्धान्त र नेपाली समालोचना – बाबुराम अधिकारी
३. आधुनिक नेपाली समालोचना – खगेन्द्रप्रसाद लुइँटेल
४. नेपाली समालोचना – घनश्याम कँडेल
५. पहिलो पहर – कुमार प्रधान
६. समालोचनाको स्वरूप – नेत्र एटम

N-HDSC-10
नेपाली लोक साहित्य

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	लोक र लोकवार्ता शब्दका अर्थ र परिभाषा लोकवार्ता अध्ययनको औचित्य र महत्त्व लोकवार्ताका विविध प्रकारहरू	०८
दोस्रो एकाइ -	नेपाली लोकजीवन र लोक संस्कृति नेपाली लोक साहित्य र लोकजीवन	०७
तेस्रो एकाइ -	नेपाली लोक साहित्यका विविध भेद, तिनका स्वरूप र विशेषता- नेपाली लोकगीत – प्रकार, स्वरूप र विशेषता नेपाली लोक कथा – प्रकार, स्वरूप र विशेषता नेपाली लोक कविता – प्रकार, स्वरूप र विशेषता नेपाली लोक गाथा – प्रकार, स्वरूप र विशेषता नेपाली लोक नाटक – प्रकार, स्वरूप र विशेषता	२५

सन्दर्भ सामग्री-

१. नेपाली जन-साहित्य – काजीमान कन्दङ्वा
२. नेपाली लोक-साहित्य – चूडामणि बन्धु
३. नेपाली लोक-साहित्यको विवेचना – धर्मराज थापा र हंसपुरे सुवेदी
४. नेपाली लोक संस्कृति – तुलसी दिवस (सम्पा)
५. नेपाली लोक संस्कृति – जीवेन्द्र देव गिरी

N-HGEC-4

आधुनिक भारतीय कविता

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६

लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५

मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ-	आधुनिक भारतीय कविताको परिचय	२०
दोस्रो एकाइ -	केही अन्य भारतीय भाषाका प्रमुख आधुनिक कविका काव्य प्रवृत्तिहरूको परिचय असमिया – हिरेन भट्टचार्य बङ्गला – रवीन्द्रनाथ ठाकुर	१०
तेस्रो एकाइ-	संस्कृत – रामकरण शर्मा हिन्दी – प्रसाद पन्त निराला	१०
चौथो एकाइ -	तमिल – सुब्रमण्य भारती मणिपुरी – इलाडबाम नीलकान्त सिंह	१०

सन्दर्भ सामग्री

१. आजका भारतीय साहित्य – प्रभाकर माचवे
२. भारतीय साहित्यका समेकित इतिहास – डा नगेन्द्र
३. भारतीय भाषा साहित्य –विभूति मिश्र
४. साहित्य अकदामीद्वारा भारतीय साहित्यकारहरूमाथि तयार गरिएको सिडी।

N-SEC-3
चलचित्र अध्ययन

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट २
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ४५

पहिलो एकाइ -	चलचित्रको परिचय चलचित्रमा छायाङ्कन चलचित्रमा चरित्र योजना चलचित्रमा दृश्य योजना	१२
दोस्रो एकाइ -	चलचित्रमा ध्वनि योजना चलचित्रमा प्रकाश योजना चलचित्रमा अभिनय चलचित्रमा सङ्गीत	१३
तेस्रो एकाइ -	चलचित्रमा सम्पादन र निर्देशन चलचित्रमा भाषा प्रयोग - पटकथा लेखन, संवाद लेखन, गीत लेखन। चलचित्रको सामाजिक औचित्य चलचित्रको व्यावसायिक आयाम	२०

सन्दर्भ सामग्री-

१. चलचित्र सिद्धान्त र नेपाली चलचित्र – राजेन्द्र सुवेदी
२. चलचित्र कला र प्रविधि –प्रकाश सायमी
३. चलचित्र कला – लक्ष्मीनाथ शर्मा
४. Cinematography: Theory and Practice –Blain Brown
५. Film Lighting – Kris Malkiewicz

N-SEC- 4

जनसञ्चार

पूर्णाङ्क ७५-क्रेडिट-२
मोठ व्याख्यान -४०

पहिलो एकाइ-	जन सञ्चारको अर्थ र परिभाषा जन सञ्चारका स्वरूप र विशेषता जन सञ्चारको प्रयोजन र महत्त्व	१५
दोस्रो एकाइ -	जन सञ्चारका माध्यम छापा सञ्चार माध्यम (Print Media) विद्युतीय सञ्चार माध्यम (Electronic Media)	१५
तेस्रो एकाइ-	जन सञ्चारका प्रक्रिया जन सञ्चारको भाषा र शैली जन सञ्चारका अवरोध र चुनौति कानून र आचार संहिता	२०

सन्दर्भ सामग्री –

१. प्रयोगात्मक नेपाली पत्रकारिता – श्री राम खनाल
२. आम सञ्चारका सिद्धान्तहरू – विजय चालिसे
३. जन सम्पर्क प्रचार प्रसार र विज्ञापन – सुधीश पचौरी

पाँचौँ सत्र

पाँचौँ सत्रमा N-HDSC-11 र N-HDSC-12 मूल पाठ्यचर्या (Core Course) हुन्। विषय केन्द्रिक ऐच्छिक पाठ्यचर्याका N-HDSE-1 र N-HDSE-2 बाट एउटा र N-HDSE-3 र N-HDSE-4 बाट एउटा जम्मा दुईवटा वैकल्पिक पाठ्यचर्या चयन गरेर अध्ययन अध्यापन गर्नु पर्ने छ।

N-HDSC-11

नेपाली नाटक र एकाङ्की

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६

लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५

मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ - नाटक र एकाङ्कीका तत्त्वका अध्ययन नेपाली नाटक र एकाङ्कीको विकास क्रमको संक्षिप्त सर्वेक्षण नेपाली नाटक र एकाङ्कीका प्रमुख प्रवृत्तिहरूको अध्ययन	२०
दोस्रो एकाइ - भीमसेनको अन्त्य – बालकृष्ण सम यो प्रेम! – गोपालप्रसाद रिमाल	१०
तेस्रो एकाइ - अनि देउराली रून्छ – मनबहादुर मुखिया तीन दिशा – लक्ष्मण श्रीमल	१०
चौथो एकाइ - टीका (एकाङ्की) – मोहन पुकार अश्वत्थामा हतोहत – अविनाश श्रेष्ठ	१०

सन्दर्भ सामग्री-

१. केही नेपाली नाटक – हृदयचन्द्र सिंह प्रधान
२. नेपाली नाटकको इतिहास – रत्नध्वज जोशी
३. बालकृष्ण समको दुखान्त नाट्य चेतना – केशवप्रसाद उपाध्याय
४. नेपाली नाटकका नाटककार – केशवप्रसाद उपाध्याय
५. नेपाली नाटकको अर्धशताब्दी – इन्द्रबहादुर राई
६. नेपाली एकाङ्की यात्रा – रामलाल अधिकारी
७. नाटकबारे चर्चा – विजय मल्ल

N-HDSC-12
नेपाली प्रबन्ध काव्य

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ - प्रबन्ध काव्यको अर्थ, परिभाषा र प्रकार नेपाली प्रबन्धकाव्यको विकास परम्परा	१३
दोस्रो एकाइ - महाकाव्य – संरचनात्मक स्वरूपको अध्ययन खण्डकाव्य – संरचनात्मक घटकहरूको अध्ययन	१३
तेस्रो एकाइ – तरुण तपसी – लेखनाथ पौड्याल सुलोचना - लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा	१२
चौथो एकाइ - आगो र पानी– बालकृष्ण सम याद – अगमसिंह गिरी कर्णकुन्ती – तुलसी अपतन	१२

सन्दर्भ सामग्री-

१. साहित्य प्रदीप – सोमनाथ सिग्दाल
२. देवकोटाका प्रबन्ध काव्य – कृष्ण गौतम
३. नेपाली काव्य र कवि – राममणि रिसाल
४. देवकोटा र उनका महाकाव्य – कुमारबहादुर जोशी

N-HDSE-1

नेपाली भाषा साहित्यमा चलेका प्रमुख आन्दोलन र वादहरू

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	झरोवादी आन्दोलन आयामिक आन्दोलन	१५
दोस्रो एकाइ -	राल्फाली आन्दोलन हलन्त बहिष्कार आन्दोलन	१५
तेस्रो एकाइ -	तरलवादी आन्दोलन लीलालेखन सङ्क्रमण लेखन	२०

सन्दर्भ सामग्री-

१. नेपाली साहित्यका केही पृष्ठहरू –दयाराम श्रेष्ठ
२. नेपाली साहित्यको परिचयात्मक इतिहास – घनश्याम नेपाल
३. सङ्क्रमण (पत्रिका) –काशी हिन्दु विश्वविद्यालय, वाराणसी

N-HDSE-2

नेपाली सवाई र लहरी काव्य

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	सवाईको अर्थ परिभाषा र स्वरूप लहरीको अर्थ परिभाषा र स्वरूप	१२
दोस्रो एकाइ -	नेपाली सवाई र लहरी काव्य लेखनको पृष्ठभूमि, थालनी र विकास नेपाली सवाई र लहरी काव्यको ऐतिहासिक वैशिष्ट्य	१२
तेस्रो एकाइ -	दार्जिलिङका पैराको सवाई – डाकमान राई भोटको लडाईँको सवाई – लालबहादुर आउँमासि मनीपुर्का लडाजिको सवाई – तुलाचन आले	१४
चौथो एकाइ -	आनन्दलहरी – सामूहिक लेखन उदय लहरी – ज्ञानदिल दास	१२

सन्दर्भ सामग्री

१. धूमिल पृष्ठहरू – गुप्त प्रधान
२. पहिलो पहर – कुमार प्रधान
३. नेपाली साहित्यको परिचयात्मक इतिहास – घनश्याम नेपाल
४. A History Of Nepali Literature – कुमार प्रधान

N-HDSE-3
नेपाली समाज र संस्कृति

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	समाजको अर्थ र परिभाषा संस्कृतिको अर्थ र परिभाषा लोक आस्था र लोकविश्वास	१०
दोस्रो एकाइ -	नेपाली समाज संरचनाको परिचय नेपाली समाज र संस्कृतिका विशेषताहरू	१०
तेस्रो एकाइ -	खानपान वेशभूषा संस्कार र रीतिरिवाज चाडपर्व धार्मिक आस्था हात हतियार वाद्यवादन भाषा साहित्य सङ्गीत र कला	३०

सन्दर्भ सामग्री-

१. खस जातिको इतिहास – बालकृष्ण पोखरेल
२. पहिलो प्रहर - कुमार प्रधान
३. खस किरात संस्कृति – शान्तिराज शर्मा
४. नेपाली संस्कृति हाम्रो अस्तित्व - युद्धवीर राणा

N-HDSC-4
नेपाली भाषाविज्ञान

पूर्णाङ्क -७५-क्रेडिट -६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	नेपाली भाषाको उत्पति र विकासको सर्वेक्षण नेपाली भाषाका शब्दवर्ग र व्याकरणिक कोटिहरू	१५
दोस्रो एकाइ-	नेपाली भाषाको शब्द भण्डार नेपाली भाषाको शब्द निर्माण प्रक्रिया	१५
तेस्रो एकाइ -	नेपाली भाषाको वर्ण विन्यास नेपाली भाषाको अध्ययन परम्परा नेपाली व्याकरणको इतिहास	२०

सन्दर्भ सामग्री-

१. नेपाली भाषाको उत्पति - चूडामणि बन्धु
२. नेपाली भाषाको बनोट - गोपालनिधि तिवारी
३. नेपाली व्याकरणका केही पक्ष - चूडामणि बन्धु
४. नेपाली वाक्य व्याकरण -माधवप्रसाद पोखरेल
५. नेपाली कारक व्याकरण -हेमाङ्गराज अधिकारी
६. नेपाली व्याकरणको ऐतिहासिक सर्वेक्षण - सुकुम शर्मा
७. उच्च माध्यमिक नेपाली व्याकरण - घनश्याम नेपाल र कविता लामा

१. छैटौँसत्र

छैटौँ सत्रमा N-HDSC-13 र N-HDSC-14 मूल विषय(Core Course) हुन्। विषय केन्द्रिक ऐच्छिक पाठ्यचर्या N-HDSE-5 र N-HDSE-6 बाट एउटा र N-HDSE-7 र N-HDSE-8 बाट एउटा जम्मा दुईवटा पाठ्यचर्याको चयन गरेर अध्यापन-अध्ययन गर्नुपर्नेछ।

N-HDSC-13 नेपाली बाल साहित्य

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	बाल साहित्यको परिभाषा , महत्त्व र प्रयोजन नेपाली मौखिक र पारम्परिक बाल साहित्यका विधाहरू – शिशुगीत, बालखेलगीत, लोक कथा, गाउँखाने कथा, उखान	१५
दोस्रो एकाइ -	नेपाली बाल साहित्य लेखनको थालनी र विकास नेपाली बाल कविताको अध्ययन नेपाली बाल कथाको अध्ययन	१५
तेस्रो एकाइ -	नेपाली बाल निबन्धको अध्ययन नेपाली बाल उपन्यासको अध्ययन	१०
चौथो एकाइ-	केही प्रमुख नेपाली बाल साहित्यको अध्ययन	१०
क.	अनौठो देशमा एलिस (अनु) – चूडामणि बन्धु	
ख.	मायाको फूल – एडोड् रोडगोड	
ग.	अमर आदर्श जीवनी - खिरोदा खड्का	
घ.	मालती रोबो – मुक्ति उपाध्याय	

सन्दर्भ सामग्री-

१. भारतीय नेपाली बाल साहित्यमा नारी स्रष्टा – कविता लामा
२. नेपाली बाल साहित्यको इतिहास – अच्युतरमण अर्याल
३. Children's Literature and critical Theory –Iill P. May

N-HSDC-14

नेपाली भाषाको पृष्ठभूमि र विकासको इतिहास

पूर्णाङ्क ७५ – क्रेडिट ६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	नेपाली भाषाको परिचय र यसका विशेषता नेपाली भाषाको विकासको पृष्ठभूमि	१३
दोस्रो एकाइ -	नेपाली भाषाको विकासका विविध चरणहरू प्रत्येक चरणमा नेपाली भाषाको स्वरूप र विशेषताहरू	१४
तेस्रो एकाइ -	नेपाली भाषाको अन्तर्राष्ट्रिय विस्तार भारतमा नेपाली भाषा मान्यता आन्दोलन – ऐतिहासिक सर्वेक्षण	१३
चौथो एकाइ-	भारतमा नेपाली भाषा अध्ययनको परम्परा	१०

सन्दर्भ सामग्री-

१. पाँच सय वर्ष – बालकृष्ण पोखरेल
२. नेपाली भाषा र साहित्य – बालकृष्ण पोखरेल
३. नेपाली भाषाको विकासको संक्षिप्त इतिहास - सूर्यविक्रम ज्ञवाली
४. नेपाली भाषाको उत्पत्ति र विकास – चूडामणि बन्धु

N-HDSE-5
नेपाली साहित्यिक पत्रकारिता

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	साहित्यिक पत्रकारिता : अर्थ, स्वरूप र महत्त्व माध्यमिक नेपाली साहित्यिक पत्रकारिता आधुनिककालीन नेपाली साहित्यिक पत्रकारिता नेपाली साहित्यको विकासमा पत्र-पत्रिकाको योगदान	२५
दोस्रो एकाइ -	महत्त्वपूर्ण पत्र-पत्रिकाहरूको परिचय- गोर्खा पत्र गोर्खे खबरकागज सुन्दरी माधवी चन्द्रिका भारती खोजी शारदा दियालो रूपरेखा	२५

सन्दर्भ सामग्री-

१. नेपाली पत्र-पत्रिका र छापाखानाको इतिहास – ग्रीष्मबहादुर देवकोटा
२. भारतेली नेपाली पत्र-पत्रिकाको शताब्दी १८८७-१९८६– हीरा छेत्री

N-HDSE-6

नेपाली समालोचनाका समकालीन आधारहरू

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	१. उत्तरआधुनिकतावाद २. उत्तरउपनिवेशवाद	२०
दोस्रो एकाइ -	३.उत्तरसंरचनावाद ४.विनिर्माण ५.परिवेश वैज्ञानिक आलोचना	३०

सन्दर्भ सामग्री-

१. पूर्वीय र पाश्चात्य साहित्य सिद्धान्त- मोहनराज शर्मा र खगेन्द्र लुईटेल
२. पाश्चात्य साहित्यको सैद्धान्तिक परम्परा-बासुदेव त्रिपाठी
३. पाश्चात्य साहित्यका प्रमुखवाद - कुमारबहादुर जोशी
४. Postcolonial Theory - Leela Gandhi
५. The Postmodern Condition –Jean Francois Lyotard
६. Structuralism and Poststructuralism - Donald Palmer
७. Orientalism - Edward Said

N-HDSE- 7

शोधपत्र एवम् परियोजना पत्र लेखन

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	शोधपत्र अर्थ, परिभाषा र स्वरूप शोधपत्रका प्रकार साहित्यिक शोधका क्षेत्र र विशेषता	१५
दोस्रो एकाइ -	शोधको विषय चयन, तथ्य विश्लेषण र मूल्याङ्कन शोध सम्बन्धी समस्या र चुनौती शोधका उपकरण र तिनका प्रयोग	१५
तेस्रो एकाइ -	शोधका उद्देश्य शोधका प्रयोग शोधका प्रकारहरू अनुशिक्षण – शोधपत्र, परियोजना पत्र लेखन र प्रस्तुति	२०

सन्दर्भ सामग्री-

१. अनुसन्धान-प्रबन्ध प्रारूप र शैली – चूडामणि बन्धु
२. अनुसन्धान तथा प्रतिवेदन लेखन – चूडामणि बन्धु
३. साहित्य सिद्धान्त शोध तथा सृजनविधि – वासुदेव त्रिपाठी
४. शोधविधि – मोहनराज शर्मा र खगेन्द्र लुईटेल
५. नेपाली लेखनशैली – केन्द्रिय भाषा संस्थान, मैसुर
६. Research Methodology : Methods & Techniques – C.R. Kothari

N-HDSE-8
नेपाली अनुवाद साहित्य

पूर्णाङ्क ७५ – क्रेडिट ६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ-	अनुवाद अर्थ, परिभाषा अनुवादको प्रयोजन र महत्त्व अनुवादका प्रकारहरू – शब्दानुवाद, भावानुवाद, छायानुवाद, सारानुवाद, काव्यानुवाद	१२
दोस्रो एकाइ -	स्रोत भाषा, माध्यम भाषा, लक्ष्य भाषाको अर्थ अनुवादमा – अर्थ सम्प्रेषण, अर्थान्तरण र अर्थग्रहणको प्रक्रिया	१३
तेस्रो एकाइ -	भाषाको वैश्विक परिप्रेक्ष्यमा अनुवादको आवश्यकता नेपाली अनुवाद साहित्यको परम्परा - सर्वेक्षण नेपाली अनुवाद साहित्यका विविध प्रकारहरू	१३
चौथो एकाइ -	नेपाली भाषामा अन्य भाषाबाट भएका अनुवाद कार्य अन्य भाषामा नेपाली भाषाबाट भएका अनुवाद कार्य	१२

सन्दर्भ सामग्री-

१. अनुवादको भूमिका – तारापति उपाध्याय
२. अनुवाद सिद्धान्त र प्रयोग – डा नगेन्द्र
३. अनुवाद विमर्श – राजकुमारी दाहाल
४. Routledge Encyclopedia of Translation – Mona Baker
५. Translation Studies – Susan Bassnett

 # अनुशिक्षण –

अनुशिक्षणका निम्ति निम्न विषयहरू वैकल्पिक रूपमा राखेर विद्यार्थीको मूल्याङ्कन गरिने छ-

- क. पुस्तक निरूपण र प्रस्तुति
- ख. क्षेत्र सर्वेक्षणमा आधारित प्रतिवेदन लेखन र प्रस्तुति
- ग. सृजनात्मक लेखन र प्रस्तुति
- घ. परियोजना लेखन

सिविसिएस प्रणालीअनुसार बिए प्रोगाम – नेपाली

१. पहिलो सत्र

पहिलो सत्रमा N-PDSC-1 विषयकेन्द्रित कोर पाठ्यचर्या र N-LCC-1 भाषा कोर पाठ्यचर्या हो ।

N-PDSC-1 नेपाली भाषाविज्ञान

पूर्णाङ्क ७५-क्रेडिट-६
लिखित-५-अनुशिक्षण - १०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान-५०

पहिलो एकाइ -	नेपाली भाषाको उत्पत्ति र विकासको सर्वेक्षण नेपाली भाषाको शब्द भण्डार नेपाली भाषाका शब्दवर्ग	२५
दोस्रो एकाइ-	नेपाली भाषाका व्याकरणिक कोटि नेपाली भाषाको अध्ययन परम्परा नेपाली व्याकरणको इतिहास	२५

सन्दर्भ सामाग्री –

१. नेपाली भाषाको उत्पत्ति र विकास – चूडामणि बन्धु
२. नेपाली व्याकरणका केही पक्ष – चूडामणि बन्धु
३. नेपाली व्याकरणको ऐतिहासिक सर्वेक्षण – सुकुम शर्मा
४. उच्च माध्यमिक नेपाली व्याकरण र रचना – घनश्याम नेपाल र कविता लामा

N-LCC-1

नेपाली व्याकरण र रचना

पूर्णाङ्क -७५-क्रेडिट- ६
लिखित-५-अनुशिक्षण - १०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान-४०

पहिलो एकाइ -	व्याकरणको अर्थ र परिभाषा नेपाली व्याकरणका विभागहरू	१५
दोस्रो एकाइ –	लोकोक्ति, गाउँखाने कथा, उखान तुक्का र वाग्धारा पत्र लेखन , निबन्ध लेखन, संवाद लेखन प्रतिवेदन लेखन, डायरी लेखन, रेडियो लेखन	२५

सन्दर्भ सामाग्री-

१. पूर्वोत्तर माध्यमिक नेपाली व्याकरण र रचना – शिवराज शर्मा
२. माध्यमिक नेपाली व्याकरण र रचना –घनश्याम नेपाल र पुष्कर पराजुली

दोस्रो सत्र

दोस्रो सत्रमा N-PDSC-2 विषयकेन्द्रित कोर पाठ्यचर्या AECC-2 MIL आधुनिक भारतीय भाषा राखिएका छन्।

N-PDSC-2 नेपाली कविता

पूर्णाङ्क ७५-क्रेडिट-६

लिखित-५-अनुशिक्षण - १०- कक्षा उपस्थिति-५

मोठ व्याख्यान-५०

पहिलो एकाइ -	कविताका तत्त्व नेपाली कविताको विकासक्रमको सर्वेक्षण नेपाली कविताका विविध प्रवृत्तिहरूको अध्ययन केही प्रमुख कविका परिचयसहित कविताको विश्लेषण -	१४
दोस्रो एकाइ-	बिन्ती डिड्डा बिचारीसित - भानुभक्त आचार्य टुङ्ना भजन – ज्ञानदिल दास कविताको सरजाम – मोतीराम भट्ट पाटीमा ढाक्रेको पसारो – लेखनाथ पौड्याल	१२
तेस्रो एकाइ -	यात्री – लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा साहित्य सुधा – धरणीधर कोइराला के त्यसको कविता लेखूँ ! – बालकृष्ण सम छोरालाई – अगमसिंह गिरी	१४
चौथो एकाइ -	साहित्यिक होली – तुलसी अपतन उत्सर्ग – लक्ष्मीदेवी सुन्दास विहान – वीरेन्द्र	१०

सन्दर्भ ग्रन्थ –

१. हिमालचुली – ईश्वर बराल
२. सम्मेलन कविता सङ्ग्रह – लक्ष्मीदेवी सुन्दास
३. साझा कविता – चूडामणि बन्धु

योग्यता विकासमूलक अनिवार्य पाठ्यक्रम-AECC-2

आधुनिक भारतीय भाषा (MIL) – नेपाली

पूर्णाङ्क-५० –क्रेडिट-२
मोठ व्याख्यान- ३०

पहिलो एकाइ -	मुना मदन (खण्डकाव्य) – लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा	६
दोस्रो एकाइ -	भाषा – अर्थ, परिभाषा, मुख्य सङ्घटक एकाइहरू, प्रकृति र विशेषता संसारका प्रमुख भाषा परिवारहरूको परिचय	८
तेस्रो एकाइ -	नेपाली शब्दवर्ग – नाम, सर्वनाम, विशेषण, क्रियापद, क्रियागोमी, नामयोगी, संयोजक व्याकरणिक कोटि – लिङ्ग, वचन, पुरुष, काल, पक्ष, वाच्य, आदर	८
चौथो एकाइ -	पर्यायवाची शब्द विलोम शब्द सार शब्द ठेट नेपाली शब्द पारिभाषिक र प्राविधिक शब्द	८

सन्दर्भ सामग्री-

१. मध्य चन्द्रिका – सोमनाथ सिग्दाल
२. भाषा प्रवेश नेपाली व्याकरण – पारसमणि प्रधान
३. माध्यमिक नेपाली व्याकरण र रचना – घनश्याम नेपाल र कविता लामा

तेस्रो सत्र

तेस्रो सत्रमा N-PDSC-3 विषयकेन्द्रित कोर पाठ्यचर्या NLCC-2 भाषा कोर पाठ्यचर्या र N-SEC- 1 कौशलविकासमूलक पाठ्यचर्या हुन् ।

N-PDSC-3

नेपाली कथा

पूर्णाङ्क ७५-क्रेडिट-६
लिखित-५-अनुशिक्षण - १०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान-५०

पहिलो एकाइ -	कथाका तत्त्वहरूको परिचय नेपाली कथाको विकासको संक्षिप्त सर्वेक्षण नेपाली कथाका प्रमुख प्रवृत्तिहरूको अध्ययन	१२
दोस्रो एकाइ -	परालको आगो – गुरुप्रसाद मैनाली एच बि ब्यास्नेट – रूपनारायण सिंह सिपाही – विश्वेश्वरप्रसाद कोइराला	१२
तेस्रो एकाइ -	दिल्लीको सुर्मावाला – शिवकुमार राई ईर्ष्या – हायमनदास राई 'किरात' छुटयाइयो – इन्द्रबहादुर राई	१२
चौथो एकाइ -	जोइटिङ्ग्रे – वीरविक्रम गुरूड मृत्युकै मुखेन्जी – परशुराम रोका जय विजय – पूर्ण राई अन्त म को? –त्रिलोक राई	१४

सन्दर्भ ग्रन्थ –

१. भारतीय कथा – अविनाश श्रेष्ठ (सम्पा)
२. सम्मेलन कथा सङ्ग्रह – लक्ष्मीदेवी सुन्दास (सम्पा)
३. नेपाली कथा यात्रा – रामलाल अधिकारी (सम्पा)
४. दार्जिलिङका कथा र कथाकार – राजनारायण प्रधान (सम्पा)
५. आख्यानदेखि पराख्यानसम्म – पेम्पा तामाङ

N-LCC-2
नेपाली गद्याख्यान

पूर्णाङ्क -७५-क्रेडिट- ६
लिखित-५-अनुशिक्षण - १०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान-४०

पहिलो एकाइ -	बडा डिनर – शिवकुमार राई होइ च्याङ्बा – हायमानदास राई किरात	१५
दोस्रो एकाइ -	मने - सुवास तर कहिले ?- प्रकाश कोविद	२५

सन्दर्भ सामाग्री-

१. नेपाली साहित्यको इतिहास – चूडामणि बन्धु
२. कथाकुसुम- सूर्यविक्रम ज्ञवाली
३. झ्यालबाट – ईश्वर बराल
४. दार्जिलिङका कथा र कथाकार – राजनारायण प्रधान
५. नेपाली कथा यात्रा – रामलाल अधिकारी

N-SEC-1
रचना लेखन

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट २
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ४५

पहिलो एकाइ -	रचना लेखन – अर्थ, स्वरूप र महत्त्व विज्ञापन लेखन – विज्ञापनको अर्थ, प्रकार, विज्ञापन लेखन विधि सारांश लेखन – सारांशको अर्थ र लेखन विधि	१५
दोस्रो एकाइ -	पत्र लेखन – पत्र लेखन विधि र पत्रका प्रकारहरू निबन्ध लेखन – निबन्धको स्वरूप, प्रकार र प्रमुख तत्त्वहरू रेडियो लेखन – रेडियो लेखनका विधि र विविध प्रकारहरू	१५
तेस्रो एकाइ -	संवाद लेखन – संवादको अर्थ, विशेषता लेखन विधि र भाषा शैली साक्षात्कार (भेटवार्ता) - परिचय, प्रकार, उद्देश्य, प्रविधि र महत्त्व प्रतिवेदन लेखन– प्रतिवेदनको अर्थ र लेखन विधि	१५

सन्दर्भ सामग्री-

१. राम्रो रचना र मीठो नेपाली – कृष्णप्रसाद पराजुली
२. नेपाली मानक व्याकरण तथा कार्यमूलक लेखन – टड्कप्रसाद न्यौपाने
३. माध्यमिक नेपाली व्याकरण र रचना – घनश्याम नेपाल र पुष्कर पराजुली
४. व्यावहारिक नेपाली व्याकरण – हेमाङ्गराज अधिकारी

चौथो सत्र

चौथो सत्रमा N-DSC-4 विषयकेन्द्रित कोर पाठ्यक्रम N-SEC-2 कौशल विकासमूलक ऐच्छिक पाठ्यर्या छन्।

N-DSC-4 नेपाली उपन्यास

पूर्णाङ्क ७५-क्रेडिट-६
लिखित-५-अनुशिक्षण - १०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान-५०

पहिलो एकाइ - उपन्यासका तत्त्वहरूको परिचय २०
नेपाली उपन्यासको विकासक्रमको सर्वेक्षण
नेपाली उपन्यासका प्रमुख प्रवृत्तिहरू

दोस्रो एकाइ - केही प्रमुख उपन्यासकारका परिचयसहित उपन्यासको अध्ययन- ३०
१. भ्रमर – रूपनारायण सिंह
२. डाक बङ्गला – शिवकुमार राई
३. बसाई – लीलबहादुर छेत्री
४. चालीस दिन – प्रकाश कोविद

सन्दर्भ ग्रन्थ –

१. नेपाली उपन्यासका आधारहरू – इन्द्रबहादुर राई
२. दार्जिलिङका नेपाली उपन्यास- मोहन पी दाहाल
३. उपन्यास सिद्धान्त र नेपाली उपन्यास – नेत्र एटम

SEC-2 भाषा शिक्षण

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट २
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५

मोठ व्याख्यान- ४५

पहिलो एकाइ -	भाषा शिक्षण – अर्थ , प्रयोजन, महत्व र उद्देश्य भाषा शिक्षणका तह – मातृभाषाका रूपमा, दोस्रो भाषाका रूपमा, विदेशी भाषाका रूपमा, अन्य सामान्य र विशिष्ट प्रयोजनका रूपमा	१५
दोस्रो एकाइ -	शिक्षण विधि – श्रवण, भाषण, वाचन र लेखन भाषा शिक्षणका प्रविधि र अभ्यास	१५
तेस्रो एकाइ -	भाषा परिक्षणका विभिन्न प्रकारहरू भाषा मूल्याङ्कनका विविध प्रकारहरू	१५

सन्दर्भ सामग्री-

१. सामान्य र प्रायोगिक भाषा विज्ञान – यादवप्रकाश लामिछाने
२. नेपाली भाषा शिक्षण – हेमाङ्गराज अधिकारी
३. भाषा शिक्षण – रवीन्द्रनाथ श्रीवास्तव
४. अन्य भाषा शिक्षणका केही पक्ष – अमरबहादुर सिंह (सम्पा)
५. भाषा शिक्षण तथा भाषा विज्ञान – ब्रजेश्वर बर्मा (सम्पा)

पाँचौँ सत्र

पाँचौँ सत्रमा N-SEC-3 कौशल विकामूलक पाठ्यचर्या N-PDSE-1 र N-PDSE-2 विषयकेन्द्रित ऐच्छिक पाठ्यचर्या अनि N-PGEC-1 अन्तर्विषमूलक ऐच्छिक पाठ्यचर्या हुन्।

N-SEC-3 चलचित्र अध्ययन

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट २
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ४५

पहिलो एकाइ -	चलचित्रको परिचय चलचित्रमा छायाङ्कन चलचित्रमा चरित्र योजना चलचित्रमा दृश्य योजना	१२
दोस्रो एकाइ -	चलचित्रमा ध्वनि योजना चलचित्रमा प्रकाश योजना चलचित्रमा अभिनय चलचित्रमा सङ्गीत	१३
तेस्रो एकाइ -	चलचित्रमा सम्पादन र निर्देशन चलचित्रमा भाषा प्रयोग- पटकथा लेखन, संवाद लेखन, गीत लेखन चलचित्रको सामाजिक औचित्य चलचित्रको व्यावसायिक आयाम	२०

सन्दर्भ सामग्री-

१. चलचित्र सिद्धान्त र नेपाली चलचित्र – राजेन्द्र सुवेदी
२. चलचित्र कला र प्रविधि –प्रकाश सायमी
३. चलचित्र कला – लक्ष्मीनाथ शर्मा
४. Cinematography: Theory and Practice –Blain Brown
५. Film Lighting – Kris Malkiewicz

N-PDSE-1
नेपाली साहित्यिक पत्रकारिता

पूर्णाङ्क – ७५- क्रेडिट- ६
लिखित-५-अनुशिक्षण - १०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान-५०

पहिलो एकाइ -	साहित्यिक पत्रकारिता – अर्थ र प्रकृति	२०
	नेपाली साहित्यिक पत्रकारिताको सर्वेक्षण	
	नेपाली साहित्यको विकासमा पत्र-पत्रिकाको योगदान	
दोस्रो एकाइ -	केही प्रमुख पत्रिकाको परिचय-	३०
	गोर्खापत्र	
	सुन्दरी	
	चन्द्रिका	
	खोजी	
	शारदा	
	दियालो	

सन्दर्भ सामग्री-

१. नेपाली साहित्यको इतिहास – चूडामणि बन्धु
२. नेपाली साहित्यको संक्षिप्त इतिहास – घनश्याम नेपाल
३. नेपालमा पत्र पत्रिका र छापाखानाको इतिहास – ग्रीष्मबहादुर देवकोटा
४. भारतेली नेपाली पत्र-पत्रिकाको शताब्दी १८८७-१९८६ – हीरा क्षेत्री

N-PDSE-2
नेपाली समालोचना

पूर्णाङ्क – ७५- क्रेडिट- ६
लिखित-५-अनुशिक्षण - १०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान-५०

पहिलो एकाइ - प्रभावपरक समालोचना २५
जीवनीपरक समालोचना
ऐतिहासिक समालोचना

दोस्रो एकाइ - तुलनात्मक समालोचना २५
मनोवैज्ञानिक समालोचना
अनुसन्धानमूलक समालोचना

सन्दर्भ सामग्री –

१. नेपाली उपन्यासकाका आधारहरू – इन्द्रबहादुर राई
२. साझा समालोचना – कृष्णचन्द्रसिंह प्रधान
३. समालोचनाको सिद्धान्त र नेपाली समालोचना – बाबुराम अधिकारी
३. समालोचनाको स्वरूप – नेत्र एटम

N-HGEC-1
सामान्य भाषा विज्ञान

पूर्णाङ्क ७५ –क्रेडिट ६
लिखित ६०- अनुशिक्षण -१०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान- ५०

पहिलो एकाइ -	भाषाको अर्थ, प्रकृति र विशेषता संसारका भाषाहरूको वर्गीकरणका आधार पारिवारिक वर्गीकरण र आकृतिमूलक वर्गीकरण	१५
दोस्रो एकाइ -	भाषा विज्ञान – परिभाषा र क्षेत्र भाषा विज्ञानका प्रमुख विभागहरूको परिचय : ध्वनिविज्ञान – भाषिक ध्वनि, ध्वनि उच्चारणका अवयवहरू, ध्वनि वर्गीकरणका आधार। रूप विज्ञान – रूपको परिचय, रूपका प्रकार, पद र शब्दको परिचय	२०
तेस्रो एकाइ -	वाक्य विज्ञान – परिचय, पदबन्ध, उपवाक्य, वाक्यका परिभाषा र प्रकार अर्थविज्ञान –अर्थ परिचय, अर्थ परिवर्तनका कारण र दिशा, शब्द र अर्थको सम्बन्ध	१५

सन्दर्भ सामग्री-

६. भाषा विज्ञान – चूडामणि बन्धु
७. भाषा विज्ञान – भोलानाथ तिवारी
८. भाषा विज्ञान – योगेन्द्र यादव र भीष्मनारायण उप्रेती
९. Modern Linguistic – Verma and Krishnamurthy
१०. A Course in Modern Linguistics – C.F. Hockett

छैटौँ सत्र

छैटौँ सत्रमा N-SEC-4 कौशल विकासमूलक पाठ्यचर्या N-PDSE-3 र N-PDSE-4 विषय केन्द्रित पाठ्यचर्या N-GEC-2 अन्तर्विषयमूलक ऐच्छिक पाठ्यचर्चा हो।

N-SEC-4 जन सञ्चार

पूर्णाङ्क ७५-क्रेडिट-२
मोठ व्याख्यान -४०

पहिलो एकाइ-	जन सञ्चारको अर्थ र परिभाषा जन सञ्चारका स्वरूप र विशेषता जन सञ्चारको प्रयोजन र महत्त्व	१५
दोस्रो एकाइ -	जन सञ्चारका माध्यम छापा सञ्चार माध्यम (Print Media) विद्युतीय सञ्चार माध्यम (Electronic Media)	१५
तेस्रो एकाइ -	जन सञ्चारका प्रक्रिया जन सञ्चारको भाषा र शैली जन सञ्चारका अवरोध र चुनौति कानून र आचार संहिता	२०

सन्दर्भ सामग्री –

१. प्रयोगात्मक नेपाली पत्रकारिता – श्री राम खनाल
२. आम सञ्चारका सिद्धान्तहरू – विजय चालिसे
३. जन सम्पर्क प्रचार प्रसार र विज्ञापन – सुधीश पचौरी

N-PDSE-3

भारतीय नेपाली साहित्य र साहित्यकार

पूर्णाङ्क – ७५- क्रेडिट- ६
लिखित-५-अनुशिक्षण - १०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान-५०

पहिलो एकाइ -	भारतीय नेपाली साहित्यको संक्षिप्त सर्वेक्षण	१०
दोस्रो एकाइ -	केही प्रमुख भारतीय नेपाली साहित्यकारहरूका व्यक्तित्व र कृतित्वको परिचयात्मक अध्ययन- पारसमणि प्रधान अगमसिंह गिरी रूपनारायण सिंह इन्द्रबहादुर राई लीलबहादुर क्षेत्री रामकृष्ण शर्मा शिवकुमार राई इन्द्र सुन्दास	४०

सन्दर्भ सामग्री-

- १.पारसमणि प्रधान अभिनन्दन ग्रन्थ –(सम्पा) शिव प्रधान
- २.अगमसिंह गिरी रचनावली –निर्माण प्रकाशन
- ३.इन्द्र सम्पूर्ण – निर्माण प्रकाशन
- ४.शिवकुमार राई स्मृति ग्रन्थ
- ५.इन्द्रबहादुर राई अभिनन्दन ग्रन्थ

N-PDSE-4
प्राथमिककालीन नेपाली साहित्य

पूर्णाङ्क – ७५- क्रेडिट- ६
लिखित-५-अनुशिक्षण - १०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान-५०

पहिलो एकाइ-	प्राथमिककालीन नेपाली साहित्यको पृष्ठभूमि प्राथमिककालीन नेपाली कविताका मुख्य प्रवृत्तिहरू	१०
दोस्रो एकाइ -	वीरधाराका कविता र मुख्य कविहरूको परिचय- सुवानन्द दास र शक्तिवल्लभ अर्याल	१०
तेस्रो एकाइ -	भक्तिधाराका कविता र मुख्य कविहरूको परिचय- भानुभक्त आचार्य, बसन्त शर्मा र ज्ञानदिल दास	१०
चौथो एकाइ -	सवाई र लहरी कविता र मुख्य कविहरूको परिचय- डाकमान राई र तुलाचन आले	१०
पाँचौ एकाइ -	प्राथमिककालीन नेपाली गद्याख्यानको परिचय प्राथमिककालीन नेपाली आख्यानेतर गद्यको परिचय	१०

सन्दर्भ सामग्री-

१. पुरानो कवि र कविता – बाबुराम आचार्य
२. प्राथमिककालीन कवि र कविता – केशवप्रसाद उपाध्याय
३. वीरकालीन कविता – दयाराम श्रेष्ठ
४. नेपाली साहित्यको इतिहास – चूडामणि बन्धु
५. धूमिल पृष्ठहरू- गुप्त प्रधान

N-PGEC-2
विश्व साहित्यको सर्वेक्षण

पूर्णाङ्क -७५-क्रेडिट- ६
लिखित-५-अनुशिक्षण - १०- कक्षा उपस्थिति-५
मोठ व्याख्यान-५०

विश्वका केही प्रमुख साहित्यकारहरूका परिचयात्मक अध्ययन –

पहिलो एकाइ -	संस्कृत – कालिदास ग्रीक – होमर अङ्ग्रेजी – सेक्सपियर	२५
दोस्रो एकाइ -	जर्मन – गेटे रसियाली – टाल्सटाय फ्रान्सेली – भिक्टर ह्युगो अरबी – खलिल जिब्रान	२५

सन्दर्भ सामग्री –

१. संस्कृतका महान साहित्यकार – घटराज भट्टराई
२. पश्चिमका केही महान साहित्यकार –ताना शर्मा
३. Literary Criticism-A short History –William k. wimsatt Jr. & Cleanth Brooks

अनुशिक्षण –

- अनुशिक्षणका निम्ति निम्न विषयहरू वैकल्पिक रूपमा राखेर विद्यार्थीको मूल्याङ्कन गरिने छ-
- क. पुस्तक निरूपण र प्रस्तुति
  - ख. क्षेत्र सर्वेक्षणमा आधारित प्रतिवेदन लेखन र प्रस्तुति
  - ग. सृजनात्मक लेखन र प्रस्तुति
  - घ. परियोजना लेखन

-----***-----